

Araştırma Makalesi / Research Article

Koronavirüs Pandemisi Sürecinde Online Eğitime Yönelik Eğitim Fakültesinde Görev Yapmakta Olan Öğretim Elemanlarının Görüşlerinin Belirlenmesi ¹*Determining the Opinions of the Faculty Members Working on the Faculty of Education for Online Education During the Coronavirus Pandemic*Ayfer ŞAHİN ² Yağmur DÖNMEZ ³

Geliş tarihi/Received date: 11.09.2021

Kabul tarihi/Accepted date: 23.07.2022

Öz

Bu çalışma dünya genelinde hızla yayılan, can kayıplarına sebep olan koronavirüs pandemisi sürecinde uygulanan çevrim içi eğitimle ilgili öğretim elemanlarının görüşlerini incelemek amacıyla yapılmıştır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim (fenomenoloji) deseni kullanılmıştır. Çalışma grubunun oluşturulmasında uygun örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Bu doğrultuda İç Anadolu Bölgesi'nde yer alan iki devlet üniversitesinden 40 öğretim elemanının görüşlerine başvurulmuştur. Araştırma verileri araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi ile değerlendirilip yorumlanmıştır. Araştırmanın sonucunda öğretim elemanlarının çevrim içi derslerini dizüstü bilgisayar kullanarak, Zoom ve Big Blue Button platformları aracılığıyla yürüttükleri ortaya çıkmıştır. Çevrim içi eğitimin zaman ve mekân açısından esnek olması, pandemi sürecinde eğitim faaliyetlerinde süreklilik sağlaması gibi avantajlarının yanında internet kesintisi, alt yapı yetersizliği, iletişimsel sorunlar gibi dezavantajlarının olduğu belirlenmiştir. Yine çevrim içi eğitim sürecinin öğretim elemanlarının teknolojiyi kullanma becerisini artırdığı ancak derslerde çok yönlü etkileşim olmadığı için derslerin verimli bir şekilde yürütülemediği sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin ölçme değerlendirme sürecinde en çok performans, proje, ev ödevleri gibi süreç temelli tekniklerden yararlandığı saptanmıştır. Bu bulgulardan hareketle daha çok etkileşimde bulunulabilecek uygulamaların geliştirilmesi ve alt yapının güçlendirilmesiyle çevrim içi eğitim ile yüz yüze eğitimin harmanlanarak kullanılması sağlanabilir.

Anahtar Sözcükler: Pandemi, Koronavirüs pandemisi, çevrim içi eğitim, öğretim elemanı**Abstract**

This study was conducted in order to examine the opinions of the instructors about online education applied during the coronavirus pandemic, which spread rapidly around the world and caused loss of life. Phenomenology design, one of the qualitative research methods, was used in the study. In the creation of the study group, the appropriate sampling method was preferred. In this direction, the opinions of 40 faculty members from two state universities located in the Central Anatolia Region were applied. The research data were collected by the semi-structured interview form developed by the researcher. The data obtained were evaluated and interpreted with content analysis. As a result of the research, it was revealed that the instructors conducted their online courses by using computers through Big Blue Button and Zoom platforms. It has been determined that online education has

¹ Bu çalışma 29-30.05.2021 tarihlerinde TED Üniversitesi tarafından düzenlenen Ulusal Sınıf Öğretmenliği Öğrenci Kongresinde (USOOK) sunulan bildirden üretilmiştir.

² Sorumlu Yazar/Corresponding Author, Prof. Dr., Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, e-posta: ayfersahin1@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0001-9903-1445>

³ Yüksek lisans öğrencisi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, e-mail: yagmurbesh@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-8790-5106>

Önerilen Atıf/Suggested Citation: Şahin, A. & Dönmez, Y. (2022). Koronavirüs pandemisi sürecinde online eğitime yönelik eğitim fakültesinde görev yapmakta olan öğretim elemanlarının görüşlerinin belirlenmesi. *Anadolu Kültürel Araştırmalar Dergisi*, 6(2), 86-101.

advantages such as being flexible in terms of time and place, providing continuity in educational activities during the pandemic process, yet disadvantages such as network interruption, insufficient infrastructure, and communication problems as well. Likewise, it was concluded that the online education process increased the ability of the instructors to use technology, but the lessons could not be conducted efficiently because there was no multifaceted interaction in the lessons. It has been determined that teachers benefit most from process-based techniques such as performance, project, homework during the measurement and evaluation process. Based on these findings, it can be ensured that applications that can be interacted with more can be developed and used by combining online training and face-to-face training by strengthening the infrastructure.

Keywords: *Pandemic, Coronavirus pandemic, online education, instructor*

1. GİRİŞ

Salgın, insanoğlunun tarih boyunca karşılaştığı, pek çok hastalığa ve ölüme sebebiyet veren afetlerden biridir. Virüs, bakteri, parazit gibi organizmalar salgın hastalıklara yol açabilir. Geçmişte veba, sars ve kuş gribi gibi salgın niteliği taşıyan hastalıkların etkisi altında kalan devletler, günümüzde de, neredeyse tüm dünyaya yayılan koronavirüs salgınının etkisindedir.

Dünyada, koronavirüs ilk kez 2019 yılının Aralık ayında Çin'in Wuhan kentinde ortaya çıkmış ve kısa sürede tüm dünyayı etkisi altına almıştır. Koronavirüsün çoğu insanın geçmişte maruz kalmadığı bir hastalık olması, hastalığın hızlı ve kolay bir şekilde yayılması, çok sayıda insanın ölümüne yol açması gibi durumlar gerekçe gösterilerek Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından 12 Mart 2020 itibarıyla bu salgın "Pandemi" olarak ilan edilmiştir (URL, 1). Dünya Sağlık Örgütü' de dâhil olmak üzere dünyadaki birçok sağlık otoritesi koronavirüsten korunmak amacıyla uyulması gereken bazı kurallardan bahsetmişlerdir. Bu kurallar; mecbur kalmadıkça dışarı çıkmamak, dışarı çıkıldığında maske kullanmak, fiziksel mesafeyi korumak ve temizlik kurallarına dikkat etmektir. Belirlenen kurallara uyabilmek ve mümkün olduğunca sosyal ortamlardan uzak kalmak için en güvenli yer olarak kişilerin kendi evleri görülmüştür.

Koronavirüs gündelik yaşamda ekonomi, siyaset, turizm, eğitim, kültür gibi birçok alanı etkilemektedir. İnsanlar işlerini, toplantılarını, eğitimlerini evlerinde yürütmeye başlamışlardır. Bu durum birçok alanda değişikliğe gidilmesine yol açmıştır. Bu değişiklikten en büyük payı da eğitim-öğretim almıştır. Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO, 2020) verilerine göre, koronavirüs pandemisi nedeniyle 188 ülkede 07 Nisan 2020 itibarıyla, virüsün birdenbire ortaya çıkması ve seyri, bulaşıcılık durumu gibi faktörler göz önünde bulundurularak okullarda eğitim-öğretime ara verilmiştir (Can, 2020). Türkiye'de de 23 Mart 2020 tarihi itibarıyla bütün kademelerdeki okullar tatil edilmiştir (URL, 2). Yükseköğretim Kurulunun (YÖK) 13 Mart 2020 tarihinde duyurduğu kararla üniversitelerdeki öğrencilerin eğitimlerinden geri kalmamaları amacıyla tam zamanlı çevrim içi eğitime geçiş yapılmıştır. 2021 yılının ortalarına doğru virüsün artmasından dolayı okul öncesi, 8. ve 12. sınıflar haricinde çevrim içi eğitime devam edilmektedir (URL, 3). Böylece zorunlu olarak geçici bir süreliğine eğitim ve öğretimde topyekûn dijitalleşme süreci başlamıştır.

Çevrim içi eğitim en genel anlamda öğrenme-öğretme sürecinde ders içeriğine uygun materyallerin kullanıldığı, öğretmenlere ve öğrencilere farklı zaman ve mekânda ders işleme olanağı sağlayan, hayat boyu öğrenme imkânı barındıran bir eğitim şeklidir (Uşun ve Kocayigit, 2020). Diğer bir tanıma göre gelişen teknolojinin olanaklarından faydalanarak, zaman ve mekân fark etmeksizin sürdürülebilir, okula gitme imkânı olmayan bireylerin eğitim görmesine olanak sağlayan bir alandır (Bozkurt, 2017). Yapılan tanımlara bakıldığında çevrim içi eğitimde teknolojinin etkin kullanımı, zaman ve mekân sıkıntısını ortadan kaldırması, fırsat eşitliği gibi kavramların üzerinde durulduğu görülmektedir.

Dünyada çevrim içi eğitim modeli yeni uygulamaya konan bir yöntem değildir. İlk olarak çevrim içi eğitim uygulaması mektup, radyo, videokasetler, telekonferans, internet, gibi yollarla uygulanmaya başlanmış ve günümüze kadar gelmiştir (Demir, 2014, Moore ve Kearsley, 2012).

Kalabalık ortamlardan uzak kalınması gereken bu pandemi sürecinde de çevrim içi eğitimin önemi daha da ön plana çıkmıştır.

Çevrim içi eğitimin senkronik (eş zamanlı) ve asenkronik (eş zamansız) şeklinde farklı uygulama biçimleri bulunmaktadır (Özdoğan ve Berkant, 2020). Eş zamanlı çevrim içi eğitim, öğretene ve öğrenenin sanal ortamlarda, aynı anda, mekân farkı gözetmeksizin etkileşimde bulunulan çevrim içi öğrenme ortamıdır. Eş zamansız çevrim içi eğitim ise öğretene ve öğrenenlerin aynı anda öğretimin gerçekleştirilemediği, ihtiyaç duyulduğunda erişim imkânı sağlayan (ses kaydı, sunular vb.) eğitim türüdür.

Teknolojinin gelişmesi ile başlayan dijitalleşme genelde her işlemin internet üzerinden halledilmesi, pandemi sürecinde eğitim öğretimin teknolojik imkânlarla sağlanıyor olması zorunlu dijitalleşme dönemini başlatmıştır. Millî Eğitim Bakanlığına bağlı tüm kademelerdeki okullarda Eğitim Bilişim Ağı (EBA) gibi çevrim içi platformlarla eğitim-öğretim faaliyetlerini sürdürülmektedir. Yükseköğretim kurumlarında ise her üniversitenin kendi alt yapısı çerçevesinde ve uygun gördüğü bir program üzerinden dersler yürütülmeye çalışılmaktadır. Üniversiteler genel olarak Big Blue Button, Adoba Connect, Perculus, Microsoft Teams, Zoom, Google Meet, gibi platformları kullanarak çevrim içi derslerini icra etmektedirler.

İlgili alan yazın incelendiğinde çevrim içi eğitimin avantajları ve dezavantajlarını ele alan makalelerin olduğu görülmektedir. Yeşil'in (2015, s.52) yaptığı bir çalışmada çevrim içi eğitimin avantajlarının zaman, personel ve maliyetten tasarruf sağlaması, birçok kişiyle aynı anda iletişim kurma fırsatı sunması ve zaman esnekliği sağlanması olduğu belirtilmiştir. Koç (2020), Türkiye'de öğretim elemanları ile gerçekleştirdiği bir çalışmada çevrim içi eğitimin öğrenciler açısından eğitime ulaşma kolaylığı sağladığını belirtmiştir. Fidan'ın (2020) çevrim içi eğitimin avantajlarına ilişkin saptamaları ise öğrencilerin derslerden geri kalmaması ve zamanın esnek olması yönündedir.

Birçok yönden önemli imkânlar sağlayan çevrim içi eğitimin sosyalleşmeyi engellemesi, iletişim eksikliği yaratması, kendi kendine öğrenme faaliyetinde bulunamayan öğrencilere yardımcı olunamaması, uygulamalı derslerden yeterli verimin alınamaması gibi farklı yönlerden sınırlılıkları da bulunmaktadır (Akyürek, 2020).

2020 ve 2021 yıllarının en önemli sorunu olan koronavirüs pandemisinin daha ne kadar süre ile ülkeleri etkileyeceği bilinmemektedir. Her gün yeni bir mutantının ortaya çıkması nedeniyle de sağlık alanındaki kuruluşlar bile bu konuyla ilgili öngörü sahibi değildir. Bu nedenle de çevrim içi eğitim sisteminin aylar hatta yıllar sürebileceği düşünülebilir. Bu kapsamda çevrim içi eğitim sürecinde karşılaşılan sorunların belirlenip iyileştirilmesi noktasında önerilerin getirilmesi önemli görülmektedir. Bu çalışmada da çevrim içi eğitim modelinin avantajlarının, dezavantajlarının, kullanılan ölçme değerlendirme tekniklerinin belirlenmesi ve sürecin daha da iyileştirmesi konusunda literatüre katkı sağlaması açısından önem arz etmektedir.

Bu araştırmanın temel amacı, koronavirüs pandemisi sürecinde çevrim içi eğitime yönelik öğretim elemanlarının görüşlerinin incelenmesidir. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki alt problemlerin cevapları aranmıştır:

1. Öğretim elemanlarının pandemi sürecinde uygulanan çevrim içi eğitim uygulamalarının yürütürken en çok kullandıkları teknolojik araçlar ve çevrim içi platformlar hangileridir?
2. Öğretim elemanları pandemi süreci bittikten sonra da çevrim içi eğitim faaliyetlerini sürdürmeyi düşünüyorlar mı?
3. Öğretim elemanlarının çevrim içi eğitimin her ders için uygun bir yöntem olup olmadığına ilişkin görüşleri nelerdir?

4. Öğretim elemanlarının pandemi sürecinde çevrim içi dersleri gerçekleştirdikleri teknikler nelerdir?
5. Öğretim elemanlarının pandemi sürecinde uygulanan çevrim içi eğitim uygulamalarının avantajları hakkındaki görüşleri nelerdir?
6. Öğretim elemanlarının pandemi sürecinde uygulanan çevrim içi eğitim uygulamalarında karşılaştıkları sorunlar nelerdir?
7. Pandemi sürecindeki çevrim içi eğitim öğretim elemanlarının mesleki gelişimlerini nasıl etkilemiştir?
8. Öğretim elemanlarının görüşlerine göre çevrim içi eğitim ile yüz yüze eğitimin farkları nelerdir?
9. Pandemi sürecinde çevrim içi eğitim yapan öğretim elemanları hangi ölçme değerlendirme tekniklerini tercih etmektedirler?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın deseni

Koronavirüs pandemisi sürecinde çevrim içi eğitim uygulamasına ilişkin öğretim elemanlarının görüşlerinin incelenmesi amacıyla hazırlanan bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim (fenomenoloji) deseni kullanılmıştır. “Olgubilim (fenomenoloji) deseni farkında olduğumuz ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara odaklanmaktadır” (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s.78). Araştırma ile ilgili etik kurul onayı Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Etik Kurulu’ndan alınmıştır.

2.2. Çalışma grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2020-2021 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde eşzamanlı bir şekilde çevrim içi eğitim etkinliklerini yürüten İç Anadolu Bölgesinde yer alan iki devlet üniversitesinin eğitim fakültelerinin farklı bölümlerinde görev yapan 40 öğretim elemanı oluşturmaktadır. Çalışma grubunun oluşturulmasında uygun örnekleme yöntemi esas alınmıştır. Uygun örnekleme yönteminde zaman, para ve işgücü açısından kolay uygulanabilir ve kolay ulaşılabilir birimlerden seçilmesi öngörülmektedir (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2018). Bu çalışmada uygun örnekleme yönteminin tercih edilme nedeni araştırmacılardan birinin örneklemin belirlendiği üniversitede görev yapıyor olmasıdır.

Araştırmaya katılan öğretim elemanlarına ait demografik bilgilerin frekans ve yüzde dağılımları tabloda verilmiştir.

Tablo 1. Araştırmaya katılan öğretim elemanlarının demografik özellikleri

Demografik Bilgiler	Sayı (n)	Yüzde (%)
Cinsiyet		
Kadın	15	37.5
Erkek	25	62.5
Mesleki kıdem		
1-5 yıl	5	12.5
5-10 yıl	12	30
10-15 yıl	7	17.5
15-20 yıl	5	12.5
20 yıl ve üzeri	11	27.5

Tablodaki bilgiler değerlendirildiğinde, 15 kadın ve 25 erkek olmak üzere toplamda 40 öğretim elemanından görüşme yöntemiyle veri toplandığı görülmektedir. Öğretim elemanlarının 5'i 1-5 yıl arası mesleki kıdeme sahip olduklarını belirtmişlerdir. Ayrıca 12 öğretim elemanı 5-10 yıl arası, 7'si 10-15 yıl arası, 5'i 15-20 yıl arası ve 11 öğretim elemanı da 20 yıl ve üzeri kıdeme sahiptir.

2.2. Veri toplama aracı

Araştırma verilerinin toplanmasında koronavirüs pandemisi sürecinde çevrim içi eğitime ilişkin öğretim elemanlarının görüşlerini belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış sorulardan oluşan bir görüşme formu kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşmeler, araştırma yapılacak alan ile ilgili derinlemesine bilgi toplanabilen, hem açık uçlu hem de sabit seçenekli sorulardan oluşan bir formdur (Büyüköztürk vd. 2018). Katılımcıların nesnel bir şekilde cevap verebilmeleri amacıyla düşüncelerini yazılı olarak ifade etmeleri istenmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). İlgili formun oluşturulması sürecinde; konu alanı ile ilgili literatür taranmış, çalışma amacı kapsamında kullanılacak sorulardan oluşan bir soru havuzu oluşturulmuş; oluşturulan taslak yarı yapılandırılmış görüşme formu bir 1 ölçme değerlendirme uzmanı, 2 dil uzmanına sunulmuştur.

Değerlendiriciler;

- ✓ 10 madde için ölçme aracında kullanılabilir.
- ✓ 3 madde düzeltildikten sonra kullanılabilir şekilde görüş bildirmişlerdir.

Bu öneriler doğrultusunda forma son şekli verilmiştir. Formda “Pandemi sürecinin mesleki gelişiminizi nasıl etkilediğini düşünüyorsunuz? Çevrim içi eğitimin avantajları ve karşılaşılan sorunlar hakkında düşünceleriniz nelerdir? Pandemi sürecinde hangi ölçme değerlendirme tekniklerini tercih ediyorsunuz?” gibi sorular yer almaktadır.

2.3. Verilerin analizi

Araştırma verileri içerik analizi tekniği ile değerlendirilmiştir. Formlardan elde edilen betimlemeler kodlanarak temalar belirlenmiştir. Toplanan veriler ışığında öğretim elemanlarının koronavirüs pandemisi sürecinde uzaktan eğitimin avantajları, çevrim içi eğitimde karşılaşılan sorunlar, kullanılan ölçme değerlendirme teknikleri hakkındaki temalar belirlenmiş ve belirlenen temalar alıntılarla desteklenmiştir. Alıntılar yapılırken öğretim elemanları Ö1, Ö2 şeklinde kodlanmıştır. Araştırmanın geçerlik ve güvenilirliğini tespit etmek amacıyla Araştırmacı tarafından belirlenen kavramlar bağımsız bir araştırmacı tarafından yeniden gruplandırılarak ve karşılaştırılarak güvenilirlik sağlanmıştır. Bu süreçte Miles ve Huberman'ın (1994) tarafından önerilen görüş birliği ve görüş ayrılığı katsayısı (Güvenirlilik = görüş birliği / görüş birliği + görüş ayrılığı) kullanılarak hesaplanmıştır. Kavramlar, .88 güvenilirlik ile değerlendiriciler tarafından kategoriler altında doğru olarak atanmıştır.

2.4. Etik Kurul Onayı

Yapılan bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir. Ayrıca araştırma için Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulunun 24.06.2021 tarih ve 2021/4-5 sayılı kararı ile etik kurul izni alınmıştır.

3. BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde alt problemlere ilişkin katılımcılardan elde edilen verilere yer verilmiştir.

Tablo 2. Katılımcıların pandemi sürecinde uygulanan çevrim içi eğitim uygulamalarında kullandıkları teknolojik araçlar ve çevrim içi platformlar

N=40	f
Teknolojik araçlar	
Dizüstü Bilgisayar +Masaüstü Bilgisayar	15
Dizüstü Bilgisayar	8
Telefon+ Dizüstü Bilgisayar	5
Telefon+ Dizüstü Bilgisayar+ Masaüstü Bilgisayar	5
Telefon+ Tablet+ Dizüstü Bilgisayar+ Masaüstü Bilgisayar	3
Tablet+ Dizüstü Bilgisayar+ Masaüstü Bilgisayar	2
Telefon+ Masaüstü Bilgisayar	1
Masaüstü Bilgisayar	1
Çevrim içi platformlar	
Zoom	31
Big Blue Button	21
Skype	3
Microsoft Teams	1
Adoba Connect	1

Tablo 2’deki bulgular incelendiğinde, katılımcıların çevrim içi eğitim uygulamalarını yürütürken en çok dizüstü bilgisayar ve masaüstü bilgisayarları (f=15) tercih ettikleri görülmektedir. Sonrasında en çok tercih edilen teknolojik aracın ise dizüstü bilgisayar (f=8) olduğu saptanmıştır. En az tercih edilen teknolojik araçlara bakıldığında bir öğretmenin zaman zaman telefon ve masaüstü bilgisayarı dönüşümlü kullandığı, bir öğretmenin ise sadece masaüstü bilgisayarı kullandığı bulunmuştur.

Tablo 2 incelendiğinde, öğretim elemanları tarafından çevrim içi eğitim sürecinde en çok Zoom’un (31) sonrasında ise Big Blue Button’un (f=21) kullanıldığı görülmektedir. En az tercih edilen çevrim içi platformlar ise Microsoft Teams (f=1) ve Adoba Connect’tir (f=1). Zoom ve Big Blue Button’un fazla tercih edilme nedeni araştırma yapılan üniversitelerin genel olarak çevrim içi derslerde bu platformları kullanıyor olmasından kaynaklanmış olabileceği düşünülmektedir.

Tablo 3. Pandemi sürecinden sonra derslerini çevrim içi yürütme durumları

N=40	f
Evet	4
Bazen	28
Hayır	8

Tablo 3 incelendiğinde, çalışmaya katılan öğretim elemanlarının koronavirüs pandemi dönemi sonrasında birtakım derslerini bazen (f=28) çevrim içi eğitim yoluyla sürdürebileceklerini belirttikleri saptanmıştır. 8 öğretim elemanı da pandemi bittikten sonra çevrim içi eğitimi tercih etmeyeceği görülmektedir. 4 öğretim elemanı ise pandemi süreci bittikten sonra da tüm derslerini çevrim içi sürdüreceklerini belirtmişlerdir.

Tablo 4. Çevrim içi eğitimin dersler için uygun olup olmama durumları

	N=40	f
Evet, tüm derslerde		1
Bazı derslerde		33
Uygulamalı dersler için uygun değildir		23
Öğretim dersleri için uygun değildir		6
Sayısal dersler için uygun değildir		3
Müzik dersi için uygun değildir		1
Hayır, hiçbir derste		6

Tablo 4 incelendiğinde, katılımcıların çoğunu çevrim içi eğitimin bazı derslerde kullanılmasının uygun olduğunu (f=33) ancak uygulamalı dersler (f=23), öğretim dersleri (f=6), sayısal dersler (f=3) ve müzik dersi (f=1) için uygun olmadığını belirtmişlerdir. Hiçbir şekilde hiçbir derste kullanmayacağını ifade eden katılımcı sayısı 6'dır. Yalnızca 1 katılımcı tüm dersler için uygun olduğunu belirtmiştir.

Tablo 5. Pandemi sürecinde çevrim içi derslerini gerçekleştirme tercihlerine ilişkin görüşleri

	N=40	f
Dersi öğretmen anlatır		29
Dersi sunular aracılığıyla işler		24
Dersi öğrenciler anlatır		12

Tablo 5 incelendiğinde, çalışmaya katılan öğretim elemanlarının çoğunun dersleri kendilerinin bizzat anlattığı (f=29), bazı öğretim elemanlarının dersi sunular aracılığıyla kendilerinin anlattığı (f=24), sonrasında ise öğrenciler tarafından dersin anlatılmasını (f=12) tercih ettikleri belirlenmiştir.

Tablo 6. Çevrim içi eğitimin avantajlarına yönelik görüşler

Tema	Kodlar/Kategoriler	N=40	f
	Zaman ve mekânda esneklik		16
	Zaman ve mekân açısından esneklik sağlar		13
	Tekrar izlenebilir		3
	Sistemsel kolaylık		14
	Geniş kitlelere ulaşmada kolaylık sağlar		4
	Materyal çeşitliliği sağlar		3
Avantajları var	Sınavları sistemin okumasından öğretmenin iş yükünü hafifletir		2
	Teknolojiyi kullanma imkânı sağlar		2
	Toplu sınav yapma olanağı sağlar		1
	Toplu bilgilendirme olanağı sağlar		1
	Öğrenci yoklaması almada kolaylık sağlar		1
	Ekonomiklik		2
	Maliyeti düşüktür		4
	Fırsat eşitliği sağladı		4
	Ulaşım sorunlarını ortadan kaldırdı		1

Bilgiye ulaşımında kolaylık	12
Pandemi sürecinde eğitimde süreklilik sağladı	7
Bilgiye kolay ulaşım imkânı sağlar	4
Lisansüstü eğitim için yararlıdır	2
Avantajı yok	Hiçbir avantajı yoktur
	5

Tablo 6 incelendiğinde, öğretim elemanlarının çevrim içi eğitimin avantajlarına yönelik görüşleri “zaman, mekân açısından esneklik, sistemsel kolaylık, ekonomiklik, bilgiye kolay ulaşımında kolaylık ve hiçbir avantajı yok” olmak üzere 6 kod etrafında toplanmıştır. Katılımcıların görüşleri incelendiğinde en çok zaman ve mekân esnekliği kodu altında çevrim içi eğitimin zaman ve mekân açısından esneklik sağladı (f=13), bilgiye ulaşımında kolaylık kodu altında pandemi sürecinde eğitimde süreklilik sağladı (f=7) kategorilerinde görüş belirtirken, en az sistemsel kolaylık kodu altında toplu sınav yapma olanağı sağlar (f=1), öğrenci yoklaması almada kolaylık sağlar (f=1), kodu altında ulaşım sorunlarını ortadan kaldırdı (f=1) kategorilerinde görüş belirtmişlerdir. Öğretim elemanlarının çevrim içi eğitimin avantajlarına ilişkin görüşlerinden bazıları aşağıdaki gibidir:

Zaman ve mekânda esneklik: “Zaman ve mekân açısından oldukça ekonomik olduğunu düşünüyorum...” (Ö14); “Öğrenciler istediği zaman dersleri tekrar izleyebiliyorlar” (Ö31).

Sistemsel kolaylık: “Benim için en büyük avantajı hem derslerimi birleştirmek hem de sınavları sistemin okuyor olmasıdır”; (Ö6). “Aynı anda daha fazla öğrenciye ulaşabiliyorsun” (Ö1).

Ekonomiklik: “Çevrim içi eğitim maliyeti düşük bir eğitimdir” (Ö2); “Uzaktan eğitimin fırsat eşitliği sunması açısından avantajlı olduğunu düşünüyorum” (Ö38).

Bilgiye ulaşımında kolaylık: “Öğrenciye kolay erişim sağlıyor. Aynı zamanda eğitmen ve öğrencilerin pandemi şartlarında sağlıklı kalabilmesi için fırsat sunuyor” (Ö4); “... Özellikle lisansüstü eğitim derslerin devam etmesi açısından yararlıdır” (Ö26).

Tablo 7. Çevrim içi eğitim sürecinde karşılaşılan sorunlara yönelik görüşler

Temalar	Kodlar / Kategoriler	N=40	f
	Sistemsel sorunlar		24
	Teknik sorunlar (internet kesintisi, alt yapı yetersizliği, bağlantı sorunları)		16
	Teknoloji bilgisiyle ilgili problemler		5
	Süre yetersizliği		2
	Teknoloji kullanımına bağlı sağlık sorunları		1
	Etkileşimsel sorunlar		16
	İletişimsel sorunlar		15
	Cep telefonunun yalnızca dinleme amaçlı kullanılması		1
	Duyuşsal sorunlar		14
	Motivasyon eksikliği		7
Karşılaşılan sorunlar	Öğrencilerin teknik sorun olmamasına rağmen bu durumu suiistimal etmeleri		5
	Duyuşsal anlamda problemlere sebep olması		2
	İmkân kısıtlılığı		9
	Materyal eksikliği		6

Maddi imkânsızlıklardan kaynaklı fırsat eşitsizliği	4
Ders kaynaklı sorunlar	18
Derse devam sorunu	11
Derslerin interaktif olarak yapılandırılmaması	5
Öğretimin kalitesinin düşük olması	2
Ölçme değerlendirilmede sorunlar	8
Dönüt eksikliği	5
Ölçme değerlendirilmede geçerlik ve güvenilirlik problemleri	3

Katılımcıların koronavirüs pandemisi sürecinde çevrim içi eğitimde karşılaşılan sorunlara yönelik görüşlerin yer aldığı tablo 7 incelendiğinde öğretim elemanlarının çevrim içi eğitimde karşılaştıkları sorunlara yönelik görüşlerinin çoğunlukla internet kesintisi, alt yapı yetersizliği, bağlantı sorunları gibi teknik sorunlar (f=16), teknoloji bilgisiyle ilgili problemler (f=5), süre yetersizliği (f=2), iletişimsel sorunlar (f=15), motivasyon eksikliği (f=7), duyuşsal anlamda problemlere sebep olması (f=14), öğrencilerin teknik sorun olmamasına rağmen bu durumu suiistimal etmeleri (f=5), materyal eksikliği (f=6), maddi imkânsızlıklardan kaynaklı fırsat eşitsizliği (f=4), öğrencilerin derse devam sorunları (f=11), derslerin interaktif olarak yapılandırılmaması (f=5), dönüt eksikliği (f=5) ile ilgili olduğu görülmektedir. Öğretim elemanlarının çevrim içi eğitimde karşılaştıkları sorunlara ilişkin görüşlerinden bazıları aşağıdaki gibidir:

Sistematik sorunlar: “İnternet kesintisi, program güncellemeleri gibi teknolojik sorunlar ve öğrencilerin derse devam sorunları ile karşılaşıyoruz”(Ö3); “...Çevrim içi eğitim yüz yüze eğitime göre daha kısa sürede yapıldığı için süre olarak bazı yetersizliklerle karşılaşıyoruz”(Ö2).

Etkileşimsel sorunlar: “Uzaktan eğitimde yaşadığım en büyük sıkıntı öğrencilerle iletişim ve etkileşimin kısıtlı olmasıdır. Özellikle uygulamalı derslerde yaşanan iletişim problemleri derslerden alınan verimi azaltmıştır”(Ö40); “...cep telefonlarının sadece dinleme amaçlı kullanılması büyük bir sorun oluşturuyor”(Ö13).

Duyuşsal sorunlar: “Bu süreçte hem öğrencilerin hem de öğretim elemanlarının motivasyonlarının düşük olduğunu gözlemliyorum” (Ö11); “...Öğrenciler teknik sorun olmasa bile internetim yok, koronavirüs oldum, çalışıyorum gibi birçok bahane üremeye sebebiyet verdi”(Ö33).

İmkân kısıtlılığı: “...Öğrencilerin teknolojik imkânlarının kısıtlı olması problem oluşturuyor”(Ö13); “Teknolojik cihaz eksikliği konusunda sorunlar yaşıyoruz”(Ö22).

Ders kaynaklı sorunlar: “Zaman zaman öğrencilerin imkânsızlıklardan dolayı derslere devam sorunları ve sınavlara katılmama durumlarıyla karşılaşmaktayız. Öğrencilerin derse karşı motivasyonları da düşük” (Ö6); “...İnteraktif olarak derslerin yapılamaması büyük bir sorun teşkil ediyor”(Ö11).

Ölçme değerlendirilmede sorunlar: “Ölçme faaliyetlerinde güvenilirliğin sağlanamaması gibi problemlerle karşılaşıyorum” (Ö24); “...Öğrencilerden etkili dönüt alınamaması ve onlara dönüt verilememesi sorun yaratıyor”(Ö11).

Tablo 8. Derslerin çevrim içi yürütülmesinin öğretim elemanlarının mesleki gelişimine etkisi

Temalar	Kodlar /Kategoriler	N=40	f
Mesleki gelişim	Olumsuz etkiledi		13
	Eğitimsel sorunlar		4
	Sahada akademik çalışmalarını kısıtlama		3
	Eğitsel değişiklik yapma zorunluluğu		2
	Psikolojik sorunlar ve sağlık sorunlar		2
	Öğrenciyle iletişimde zorluk		1
	Plan yapma zorunluluğu		1
	Olumlu etkiledi		28
	Teknolojiyi kullanma becerisi		8
	Seminerlere çevrim içi katılım		8
	Dijital platformları ve yazılımları etkili kullanma		3
	Zaman yönetimi		2
	Çevrim içi ders içeriği hazırlama		2
	Derse araştırarak, hazırlıklı gelmek		1
	Araştırma ve akademik çalışma konusu belirleme		1
	Görsel sunum becerisi		1
	Özgüven artışı		1
	Teknolojik anlamda öğrenci öğretmen arasındaki kuşak farkını azaltma		1
	Hem olumlu hem olumsuz etkiledi		12
	Yeni deneyimler kazandırdı ancak uygulama yapılamadı		3
	Kültür ve sanata yönelik aktivitelere ücretsiz ulaşım sağladı ancak iş yükünü arttırdı		2
	Teknolojiyi kullanma becerisini arttırdı ancak bu sürece adapte olmak zor oldu		1
	Seminerlere çevrim içi katılma fırsatı sağladı ancak derslerde verimi düşürdü		1
	Akademik anlamda gelişim sağladı ancak etkileşim eksikliği oluşturdu		1
	Yeni deneyimler kazandırdı ancak zorunlu kalmayıp kullanmadım		1
	Teknolojiyi kullanma becerisini kazandırdı ancak mesleki gelişimimi olumsuz etkiledi		1
	Eğitimde niceliksel artış oldu ancak niteliksel azalış görüldü		1
	Seminerlere çevrim içi katılma imkanı sağladı ancak mesleki gelişim açısından olumsuz etkiledi		1

Çalışmaya katılan öğretim elemanlarının koronavirüs pandemisi sürecinde yürütmüş oldukları çevrim içi dersler sırasında mesleki gelişimleriyle ilgili olarak görüşler değerlendirildiğinde öğretim elemanlarının olumlu (f=28), olumsuz (13), hem olumlu hem olumsuz (f=12) görüş bildirdikleri belirlenmiştir. Olumsuz görüş bildiren öğretim elemanından 4'ü eğitimsel sorunlar yarattığı, 3'ü sahada akademik çalışmalarını kısıtladığı, 2'si evde kalmaya bağlı olarak bir takım psikolojik sorunlar ve sürekli ekran karşısında oturmaya bağlı olarak sağlık sorunları yaşadıkları konusunda görüş bildirdikleri bulunmuştur. Olumlu görüş bildiren öğretim elemanından 8'i teknolojiyi kullanma becerisinin arttığı yönünde, 8'i seminerlere çevrim içi katılma imkanı sağladığı, 2'si zaman yönetimi gerektirdiği, 2'si çevrim içi ders içeriği hazırlamada kendisini geliştirdiği, güncellediği yönünde görüş belirtirken; hem olumlu hem olumsuz görüş bildiren öğretim elemanından 3'ü yeni deneyimler kazandırdığı ancak uygulama

yapılamadığı konusunda görüşlerini belirtmişlerdir. Öğretim elemanlarının çevrim içi eğitimin mesleki gelişimlerini etkileme durumlarına ilişkin görüşlerinden bazıları aşağıdaki gibidir:

Olumsuz etkiledi: “Sahaya erişim sınırlılığı nedeniyle uygulamalı araştırma yapmanın sınırlılığının akademik çalışmalar olarak ülkeye olan katkı düzeyinde azalmaya sebebiyet verdiğini düşünüyorum”(Ö7); “Olumsuz olduğunu düşünüyorum. Hem psikolojik hem sağlık hem de eğitimsel açıdan sorunlarla uğraşmak zaman alıcı ve planlama zorluğuna neden olmakta”(Ö13).

Olumlu etkiledi: “Teknolojiye hâkimiyetim arttı. Mesleki eğitim seminerleri aracılığıyla hizmetin içerisindeki öğretmenlere de ulaşabildim. Daha çok araştırarak derslere girmek zorunda kaldım” (Ö1); “Mekan olarak ulaşma imkanı bulamadığım birçok eğitime çevrim içi katılma imkanı buldum” (Ö23).

Hem olumlu hem olumsuz etkiledi : “...Çevrim içi eğitim yöntemleri konusunda bazı tecrübeler edinmiş olduk konuyla ilgili çeşitli araştırmaları okuma fırsatı bulduk. Olumsuz bir katkısı oldu mu denirse öğrencilerle yapılabilecek etkileşimli çalışmalar yapılamadı”(Ö2); “Pandemi sürecinde yeni bir sürece uyum sağlama aşamasında iş yüküm arttığı için mesleki gelişimimle ilgili çok fazla çalışma yapamadım. Ama fırsat buldukça webinarlara katılmaya çalıştım” (Ö39).

Tablo 9. Çevrim içi eğitim ile yüz yüze eğitimin karşılaştırılması ile ilgili görüşler

Temalar	Kodlar /Kategoriler	N=40	f
Çevrim içi eğitim	Olumlu görüşler		6
	Zaman ve mekân açısından esneklik		3
	Pandemi süreci için kıymetlidir		1
	Öğrencilerde çalışma kültürü gerektiriyor		1
	Planlı programlı olmayı gerektirir		1
	Olumsuz görüşler		34
	Verimi düşüktür		13
	Etkileşim eksikliği var		5
	Geri dönüt sağlanamıyor		4
	Zorunlu olduğu için yapılıyor		2
	Kıyaslanamaz		2
	Sınıf atmosferi yok		2
	Uygulamalı dersler için yetersiz		2
	Öğrenmeler kalıcı değil		1
	Motivasyon sağlamak zordur		1
Öğrencileri derse katmak zordur		1	
Öğrenci sorumluluğu fazladır		1	
Yüz yüze eğitim	Olumlu görüşler		28
	Verim yüksektir		9
	Etkileşim fazladır		6
	Uygulamalı dersler açısından avantajlıdır		5
	Kalıcılık fazladır		2

Gönüllere hitap ediyor	2
Öğretmene kolaylık sağlıyor	2
Kontrol etmek kolaydır	1
Kavram öğretimi kolaydır	1

Tablo 9 incelendiğinde öğretim elemanları çevrim içi eğitimin zaman ve mekân açısından esnek olması (f=3), pandemi süreci için kurtarıcı olması (f=1), planlı programlı olmayı gerektirir (f=1) gibi gerekçelerle olumlu görüş belirtirken, öğretim elemanlarının çoğu verimi düşüktür (f=13), etkileşim eksikliği var (f=5), geri dönüt sağlanamıyor (f=4), öğrenmeler kalıcı değil (f=1), motivasyon sağlamak zordur (f=1), öğrencileri derse katmak zordur (f=1), sınıf atmosferi yok (f=1) gibi sebeplerle çevrim içi eğitim konusunda olumsuz görüş belirtmiştir.

Diğer taraftan katılımcılar yüz yüze eğitimde verimin yüksek (f=9), etkileşimin fazla (f=6), uygulamalı dersler için avantajlı (f=5), kalıcılık fazla (f=2), öğretmene kolaylık sağlıyor (f=2), gönüllere hitap ediyor (f=2) olmasını dile getirerek yüz yüze eğitim konusunda olumlu görüşlere sahipken yüz yüze eğitimin olumsuzluğuna dair herhangi bir görüşe rastlanmamıştır. Öğretim elemanlarının çevrim içi eğitim ve yüz yüze eğitimin karşılaştırılmasına ilişkin görüşlerinden bazıları aşağıdaki gibidir:

Çevrim içi eğitim ile ilgili olumlu görüşler: “...Zaman ve mekân vb. açısından esneklik sağladığından çevrim içi eğitim kullanılabilir” (Ö18).; “Pandemi koşullarına çevrim içi eğitimin kıymetli ve etkin bir alternatif olduğuna inanıyorum” (Ö4).

Çevrim içi eğitim ile ilgili olumsuz görüşler: “Uzaktan eğitimde yeterli alt yapı ve donanım olmadığı için verimsizdi” (Ö32); “Çevrim içi eğitimde alınan verim, yüz yüze eğitimden alınan verime oranla en az yarısı kadardır. Eğitimde etkileşim önemlidir ve bu etkileşim yüz yüze olmadıkça istenen düzeylere ulaşması mümkün değildir” (Ö3).

Yüz yüze eğitim ile ilgili olumlu görüşler: “...Yüz yüze eğitim hem öğrenci hem öğretmen açısından daha verimli” (Ö38); “Yüz yüze eğitimin önemi ve yeri tartışılmaz. Eğitim gönle dokunmaktır. Gözlerden gönüllere köprü kurmaktır” (Ö1).

Tablo 10. Katılımcıların koronavirüs pandemisi sürecinde yürütülen çevrim içi eğitim sürecinde kullanılan ölçme ve değerlendirme teknikleri

Temalar	Kodlar/Kategoriler	N=40	f	
Ölçme değerlendirme	Sonuç odaklı ölçme değerlendirme teknikleri		34	
		Çoktan seçmeli test tekniği	17	
		Kısa cevaplı testler	6	
		Açık uçlu sınav	5	
		Doğru yanlış testleri	4	
		Çevrim içi sınavlar	1	
		Sözlü sınav	1	
		Süreç temelli ölçme değerlendirme teknikleri		35
		Performans, proje ve ev ödevleri	30	
		Alternatif ölçme değerlendirmeler (balık kılıçığı, zihin haritası vb.)	5	

Tablo 10 incelendiğinde katılımcıların 34’ü sonuç odaklı ölçme değerlendirme tekniğinden yararlandığını, 35’i süreç temelli ölçme değerlendirme tekniklerini kullandıklarını belirtmişlerdir. Katılımcılar sonuç odaklı ölçme değerlendirme tekniklerinden çoğunlukla çoktan seçmeli test teknikleri (f=17), kullandıklarını belirtirken, en az sözlü mülakat (f=1) ve

çevrim içi sınavları (f=1) tercih ettikleri görülmektedir. Katılımcılar süreç temelli ölçme değerlendirme tekniklerinden performans ve proje ödevleri (f=30) ve diğer alternatif ölçme değerlendirmeler (f=5) kullandıkları tespit edilmiştir. Öğretim elemanlarının çevrim içi eğitimde kullandıkları ölçme değerlendirme tekniklerine ilişkin görüşlerinden bazıları aşağıdaki gibidir:

“Ben genelde öğretim derslerine/ alan derslerine girdiğim için bu derslerde çoktan seçmeli vb. test tekniklerini tercih etmiyorum. Açık uçlu sınavlarla da çevrim içi eğitimle verilen hedefe ulaşamıyoruz. Bu nedenle ödev verme yolu ile ölçme değerlendirme yapıyorum”(Ö1); *“Her ne kadar ödev ve çoktan seçmeli soruları kullanarak süreci çeşitlendirmeye çalışmamda sürecin güvenilirliği soru işareti oluşturuyor”*(Ö4); *“Otantik değerlendirme, grup çalışmaları, proje, yazılı açık uçlu sorulardan oluşmuş sınav, ödevlerini kullanarak ölçme değerlendirme yapıyorum”*(Ö12); *“Alternatif ölçme değerlendirmelere yönlendi birçok kişi”*(Ö16).

4. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Günümüz dünyasının en önemli sorunu haline gelen koronavirüs pandemisi sürecinde çevrim içi eğitime yönelik öğretim elemanlarının görüşlerini belirlemek amacıyla yapılan bu çalışmanın sonuçları aşağıda tartışılmaktadır.

Görüşlerine başvuru alan öğretim elemanları çevrim içi derslerini dizüstü bilgisayar, masaüstü bilgisayar ve zaman zaman da cep telefonundan en çok Zoom ve Big Blue Button platformlarını kullanarak yürüttükleri bulunmuştur. Sayan’da (2020) çevrim içi eğitim sürecinde öğretim elemanlarının derslerini bilgisayar ve cep telefonu ile yürüttükleri belirlenmiştir.

Öğretim elemanlarının çoğu pandemi süreci bittikten sonra da derslerini çevrim içi olarak devam edebileceklerini belirtmişlerdir. Ancak bazı öğretim elemanları çevrim içi derslerin her ders için kullanışlı ve elverişli olmadığını belirtmişlerdir. Örneğin uygulamalı dersler, öğretim dersleri, sayısal dersler, müzik dersi vb. gibi derslerde çevrim içi eğitimin zorluğundan bahsetmişlerdir. Altıntaş Yüksel’in (2021) yapmış olduğu çalışmada da pandemi sürecini sona ermesinden sonra öğretim elemanlarının bazı derslerini çevrim içi eğitim yoluyla yapabileceklerini ifade ettikleri gözlemlenmiştir. Ancak bazı çalışma bulgularına göre öğretim elemanlarının hiçbir surette çevrim içi eğitimi tercih etmeyecekleri yönünde bulgularda mevcuttur. Kurnaz ve Serçemeli (2020) ve Aktaş, Büyükaş, Gülle ve Yıldız (2020) yaptıkları çalışmalarda akademisyenlerin ve öğrencilerin Covid-19 pandemi dönemi sonrasında derslerini çevrim içi eğitim yöntemlerini kullanarak yürütmeyi düşünmedikleri bulunmuştur. Elde edilen sonuçlar bilgi aktarımı yapılan teorik derslerin çevrim içi eğitimle verilebileceği, ancak Öğretmenlik Deneyimi, Matematik Öğretimi, Türkçe Öğretimi, Müzik Öğretimi gibi uygulama gerektiren derslerin de yüz yüze yapılması gerektiğini göstermiştir.

Katılımcılar çevrim içi eğitimin uygulamalı dersler, öğretim dersleri, sayısal dersler, müzik dersi için uygun olmadığını ancak bazı derslerde kullanılabilirliğini belirtmişlerdir. Buna göre uygulamalı derslerde çevrim içi eğitimin kullanılması uygun değildir. Balaman ve Tiryaki’nin (2021) Koronavirüs (covid-19) nedeniyle mecburi yürütülen çevrim içi eğitim hakkında öğretmen görüşlerini incelemek amacıyla yaptıkları bir çalışmanın bulguları bu bulguyu destekler niteliktedir. Fen Bilimleri, Müzik, Beden Eğitimi, Tiyatro gibi uygulamalı içeriğin ağırlıkta olduğu derslerde, sanatsal etkinliklerde çevrim içi eğitim yoluyla öğretimin yetersiz kaldığı belirlenmiştir.

Öğretim elemanlarının çevrim içi derslerini genellikle bizzat kendileri anlatmayı tercih etmektedirler. Anlatırken bazı akademisyenler sunu kullanmayı tercih ettikleri bazılarının ise dersi öğrencilerine anlattırdıkları saptanmıştır. Akbaba, Kaymakçı, Birbudak, Kılcan’ın (2016) yapmış oldukları bir çalışmanın bulgularına göre en çok tercih edilen öğretim yönteminin sunu vb. tekniklere başvurmadan doğrudan kendilerinin anlattıkları belirlenmiştir. Bakıoğlu ve

Çevik'in (2020) yapmış oldukları çalışmada öğretmenlerin en çok kullandıkları öğretim yöntemlerinin ise; soru-cevap, problem çözme ve düz anlatım olduğu tespit edilmiştir. Bahse konu tüm bu çalışmalar araştırmanın bulgularını destekler niteliktedir. Bu sonuçlar öğretim elemanlarının çevrim içi süreçte derslerini sürdürürken dersi bizzat kendilerinin anlatmayı tercih etmiş olmalarının nedeninin çevrim içi ortamda öğrencilerin seslerinin genel olarak açık kaldığında ses karışıklığı meydana gelebilmekte ve bu durumun iletişim kopukluklarına sebep olabileceği düşünülmektedir.

Araştırmada çevrim içi eğitimin derslerde zaman ve mekân açısından esneklik sağlama, bilgiye kolay ulaşım imkânı sağlama, pandemi sürecinde eğitimde süreklilik sağlama, maliyetinin düşük olması gibi avantajlar sağladığı saptanmıştır. Literatürde de pek çok çalışmanın bulgusu bu çalışmanın bulgusuyla benzeşmektedir. Örneğin Özdoğan ve Berkant'ın (2020) çalışmasında zaman ve mekândan bağımsız olarak eğitimin yapılabilmesi, derslerin tekraren izlenebilmesi, birtakım kısıtlamalar içerisinde eğitim ihtiyacının karşılanabilir olması, hastalık nedeniyle yüz yüze eğitime ihtiyaç hissettirmemesi, eğitim içerisindeki önemi üzerindeki farkındalığın artması, teknolojik beceri geliştirme, teknolojinin daha etkin kullanılabilmesi öğrenme kolaylığı sağlama gibi avantajı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Altun Ekiz 'in (2020) yapmış olduğu çalışmada benzer bulgulara ulaşılmıştır.

Literatürdeki bazı çalışmalarda çevrim içi eğitim de yaşanan sorunlardan bahsedilmektedir. Çalışmamızda da çevrim içi eğitimde karşılaşılan sorunlar arasında internet kesintisi, alt yapı yetersizliği, bağlantı sorunları gibi teknik sorunlar; iletişimsel sorunu, cep telefonun yalnızca dinleme amaçlı kullanılması gibi etkileşimsel sorunlar; derse devam sorunu gibi ders kaynaklı sorunlarla karşılaşıldığı belirlenmiştir. Literatürde de Şeren, Tut, Kesten'in (2020), Bilgiç, Doğan, Seferoğlu'nun (2011), Dolmacı ve Dolmacı, (2020) ve Şen ve Kızılcıoğlu 'nun, (2020) çalışmalarda da öğretim elemanı ve öğrencinin iletişimde sorun yaşanması, teknik sorunlar gibi dezavantajlarının olduğu tespit edilmiştir.

Çalışma sonuçlarına göre çevrim içi eğitimin öğretim elemanlarının mesleki gelişimlerine; çevrim içi ders içeriği hazırlama, teknolojiyi kullanma becerisi, dijital platformları ve yazılımları etkili kullanma, teknolojik anlamda öğrenci öğretmen arasındaki kuşak farkını azaltma, araştırma ve akademik çalışma konusu belirleme, derse araştırarak, hazırlıklı gelme, seminerlere çevrim içi katılım gibi katkılar sunduğunu ifade ettikleri belirlenmiştir.

Görüşlerine başvuru alan öğretim elemanlarının çoğu çevrim içi eğitimin veriminin düşük olması, etkileşim eksikliği gibi olumsuz görüş belirtirken yüz yüze eğitimde etkileşimin fazla olduğu, verimin yüksek, kalıcılığın fazla uygulamalı dersler için daha avantajlı olduğu konusunda görüş belirtmişlerdir. Metin, Karaman ve Şaştım 'ın (2017) yapmış oldukları çalışmada çevrim içi eğitimin, yüz yüze eğitim derslerinde olduğu kadar verimli bulunmadığı tespit edilmiştir. Görüldüğü gibi çevrim içi eğitimin yüz yüze eğitimle kıyaslandığında birtakım olumsuzluklar içeriyor olduğu görülmektedir. Ancak pandemi sürecinde zorunlu sebepler eğitimdeki kayıpların bir miktar da olsa giderilmesi yönüyle avantajlarından bahsedilebileceği düşünülebilir.

Araştırmada öğretim elemanlarının çevrim içi eğitimde çoğunlukla proje, performans ve ev ödevleri gibi süreç odaklı ölçme-değerlendirme tekniklerinden yararlandıkları saptanmıştır. Özgül, Ceran ve Yıldız'ın (2020) çevrim içi eğitimle yapılan Türkçe dersinin öğretmen görüşlerine göre değerlendirmek amacıyla yapmış oldukları çalışmada ölçme değerlendirme tekniklerinden ödev, hazır testler ve soru-cevap tekniğini kullandıklarını ifade etmişlerdir. Çevrim içi eğitimde ödev tekniğinin kullanılma nedeni çoktan seçmeli testler, boşluk doldurmalar, ya da açık uçlu sorular gibi sonuç odaklı ölçme değerlendirme teknikleri yaparken öğrencilerin kopya çekme olasılıklarının yüksek olmasından dolayı güvenirliliğin düşeceği düşüncesi olabilir.

Araştırmanın sonuçlarına göre şu öneriler getirilebilir:

- Üniversitelerin çevrim içi derslere yönelik olarak altyapılarını güçlendirmeleri önerilmektedir.
- Öğretim elemanlarına uzaktan eğitim sürecinin etkin bir şekilde yürütülmesi konularını içeren eğitimler verilebilir.
- Yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından öğrencilerin çevrim içi süreçte de uygulama yapabilecekleri programlar geliştirilebilir.
- Bu çalışma eğitim fakültesinde görev yapan 40 öğretim elemanı ile sınırlıdır. Gelecekte farklı fakülteler örnekleminde çalışmalar yapılabilir.

Etik Beyan: Bu çalışmanın kavramsal çerçevesinin hazırlanması, verilerin toplanması, analizi ve yorumlanması aşamalarında etik kurallara uygun hareket edilmiştir. Karşılaşılabilecek tüm etik ihlallerde ANKAD Dergisi Yayın Kurulunun hiçbir sorumluluğu bulunmamaktadır. Tüm sorumluluk yazara aittir. Bu çalışmanın ANKAD Dergisi dışında herhangi bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiş olduğunu taahhüt ederiz. Makalede kullanılan veriler için, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulunun 24.06.2021 tarih ve 2021/4-5 sayılı kararı ile etik kurul izni alınmıştır.

KAYNAKÇA

- Akbaba, B., Kaymakçı, S., Birbudak, T. & Kılcan, B. (2016). University students' perceptions about teaching Atatürk's principles and Turkish revolution history with distance education. *Journal of Theoretical Educational Science*, 9(2), 285-309.
- Aktaş, Ö., Büyüktaş, B., Gülle, M. & Yıldız, M. (2020). Covid-19 virüsünden kaynaklanan izolasyon günlerinde spor bilimleri öğrencilerinin uzaktan eğitime karşı tutumları. *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 1-9.
- Akyürek, M. İ. (2020). Uzaktan eğitim: Bir alanyazın taraması. *Medeniyet Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 1-9.
- Altıntaş Yüksel, E. (2021). Sınıf öğretmenlerinin covid-19 salgını sürecinde çevrim içi ders-uzaktan eğitim deneyimlerinin incelenmesi. *Ulakbilge Sosyal Bilimler Dergisi*, 57, 291-303. doi: 10.7816/ulakbilge-09-57-11
- Altun Ekiz, M. (2020). Koronavirüs karantinasında günlük tutan üniversite öğrencileri üzerine nitel bir araştırma. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 25(4), 387-401.
- Bakioğlu, B. & Çevik, M. (2020). Covid-19 pandemisi sürecinde fen bilimleri öğretmenlerinin uzaktan eğitime ilişkin görüşleri. *Turkish Studies Dergisi*, 15(4), 109-129
- Balaman, F. & Hanbay Tiryaki, S. (2021). Corona virüs (covid-19) nedeniyle mecburi yürütülen uzaktan eğitim hakkında öğretmen görüşleri. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 10(1), 52-84. DOI: 10.15869/itobiad.769798
- Bilgiç, H., Doğan, D. & Seferoğlu, S. (2011). Türkiye'de yükseköğretimde çevrimiçi öğretimin durumu: ihtiyaçlar, sorunlar ve çözüm önerileri. *Yükseköğretim Dergisi*, 1(2), 80-87.
- Bozkurt, A. (2017). Türkiye'de uzaktan eğitim: dünü, bugünü ve yarını. *Açık Öğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 85-124.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2018). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Can, E. (2020). Koronavirüs (Covid-19) pandemisi ve pedagojik yansımaları: Türkiye'de açık ve uzaktan eğitim uygulamaları. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*. 6(2), 11-53.

- Demir, E. (2014). Uzaktan eğitime genel bir bakış. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 39, 203-211.
- Dolmacı, M. & Dolmacı, A. (2020). Eş zamanlı uzaktan eğitimle yabancı dil öğretiminde öğretim elemanlarının görüşleri: Bir covid 19 örneği. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 18(2), 706-732.
- Fidan, M. (2020). Covid-19 belirsizliğinde eğitim: İlkokulda zorunlu uzaktan eğitime ilişkin öğretmen görüşleri. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 24-43.
- Kocayiğit, A. & Uşun, S. (2020). Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda görev yapan öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumları (Burdur ili örneği). *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 8(23), 285-299.
- Koç, E. (2020). An evaluation of distance learning in higher education through the eyes of course instructors. *Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(1), 25-39.
- Kurnaz, E., & Serçemeli, M. (2020). Covid-19 Pandemi döneminde akademisyenlerin uzaktan eğitim ve uzaktan muhasebe eğitimine yönelik bakış açıları üzerine bir araştırma. *Uluslararası Sosyal Bilimler Akademi Dergisi*, 2(3), 262-288.
- Metin, A., Karaman, A. & Şaştım, Y. (2017). Öğrencilerin uzaktan eğitim sistemine bakış açısı ve uzaktan eğitim İngilizce dersinin verimliliğinin değerlendirilmesi: Banaz meslek yüksekokulu. *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(2), 640-652
- Moore, M.G. & Kearsley, G. (2012). Distance education: A systems view of online learning. *Belmont, CA: Wadsworth Cengage Learning*.
- Özdoğan, A.Ç. & Berkant, H.G. (2020). Covid-19 pandemi dönemindeki uzaktan eğitime ilişkin paydaş görüşlerinin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 13-43.
- Özgül, E., Ceran, D. & Yıldız, D. (2020). Uzaktan eğitimle yapılan Türkçe dersinin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 395-412.
- Sayan, H. (2020). Covid-19 pandemisi sürecinde öğretim elemanlarının uzaktan eğitime ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi. *Bilişim Teknolojileri Çevrim içi Dergisi*. 11(42), 100-122.
- Sen, Ö. & Kızılcıoğlu, G. (2020). Covid-19 pandemi sürecinde üniversite öğrencilerinin ve akademisyenlerin uzaktan öğretime yönelik görüşlerinin belirlenmesi. *Uluslararası 3b Yazıcı Teknolojileri ve Dijital Endüstri Dergisi*, 4(3). 239-252.
- Şeren, N., Tut, E. & Kesten, A. (2020). Korona virüs sürecinde uzaktan eğitim: Temel eğitim bölümü öğretim elemanlarının görüşleri. *Turkish Studies Dergisi*, 15(6), 4507- 4524
- UNESCO, (2020). Covid-19 educational disruption and response, <https://en.unesco.org/covid19/educationresponse>, adresinden 06 Nisan 2021 tarihinde erişilmiştir.
- URL, 1. <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-51614548> adresinden 04.04.2021 tarihinde erişilmiştir.
- URL, 2. <https://www.sozcu.com.tr/2020/gundem/son-dakika-okullar-tatil-edildi-mi-bestepede-corona-virusu-zirvesi-sonrasi-flas-aciklamalar-5676357/adresinden19.05.2021.tarihinde> erişilmiştir.
- URL, 3. <https://www.hurriyet.com.tr/egitim/basliksiz-41787676Anaokulu-ve-sinav-gruplarına-okul-açık-adresinden-15.04.2021-tarihinde> erişilmiştir.
- Yeşil, Y. (2015). *KOBİ'lerde eğitim ve geliştirmenin örgütsel bağlılıkla ilişkisi: Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi'nde bir araştırma* (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.